

1909-04-25

AFSENDER

Ingeborg Skovgaard, Niels
Skovgaard

MODTAGER

Agnete Skovgaard, Joakim
Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Afsendersted:
Torre Pellice

Omtalte personer:
Agnete Skovgaard
Hjalte Skovgaard
Ingeborg Skovgaard
Joakim Skovgaard
Niels Skovgaard

Arkivplacering:
Mappe 19 nr. 42 og 42a

DOKUMENTINDHOLD

Niels og Ingeborg Skovgaard har været på rejse. De har medbragt sønnen Hjalte og har besøgt bl.a. Pisa, Parma og Milano. Niels Skovgaard skriver om sin holdning til forsvarssagen.

TRANSSKRIFTION

Mappe 19
Brev nr. 42
Torre Pellice 25.4.1909

Kære Joakim!

Tak for jeres Breve. Vi har været en lille rejse, og jeg nåede ikke at få svaret Dig forinden, derfor er det blevet lidt langtrukket dermed. Ja endelig kom vi da så vidt med børnene, at vi turde rejse lidt fra dem, som vi så længe har Tænkt på. Det var på slutningen ikke Hjalte, Men Elise, som vi ikke var så dristige ved at rejse fra, men hun blev da helt flink, og så var Hjalte bleven sådan karl, at vi vovede at tage ham med. Vi mente ogsaa, at det var lidt meget for Else som jo dog ikke er så grumme meget mere end et barn, at have dem alle tre at svare til, og så havde vi jo selv Hjalte under øjne, når vi tog ham med. Det gik ogsaa helt godt og Drengen var imponeret og morede sig. Vi sov en nat i Genova, efter at have været der en eftermiddag. Derefter var vi tre dage i Pisa, hvor jeg ikke heller har været för. Det var egentlig meningen, at vi vilde set Lucca, men der var så dejligt i Pisa, at vi blev der i stedet. Når I. og jeg gik i Camo santo eller kirken

-2-

så blev Drengen siddende på skræddermaner i græsset og Tegnede lös efter kirken og Tårnet, omgivet af gadeungdommen, og vi så ham kun, når han kom for at få sit blyant spidset. Vi var ude i Pinieskoveen, hvor han også var henrykt, og det lykkedes os at få en dromedar at se, men rigtignok på lang afstand. Derefter var vi i Parma og Milano, en nat hvert sted.

Vi blev ved den rejse kloge på, hvad jeg nok i forvejen Tænkte, at vi har boet på et godt sted i vinter, for det har vist ikke være stort mildere de steder vi var, idetmindste er foråret ikke længere fremme der end her, og så har de stengulve og ikke kakkelovne og vist mere blæst. Var det end mangan gang koldt her, så havde vi dog altid en varm stue. Nu er det dejligt forår og gögen kukker, og det ser ud til at bögen er sprunget ud på bjærgToppen her ligeoverfor, endda det er nordsiden. Kastanierne er kun ligebegyndt at komme frem, jeg længes efter dem. I går og i dag er det for

resten køligt gråvejr, så jeg længes også efter sol, til at male i.

-3-

Du spørger om min stilling til forsvarssagen. Det er ikke nemt at give fuld besked i et brev, men det fornuftigst og for mig mest tiltalende standpunkt af dem der er at vælge imellem, er Nergaards, som jeg ubetinget vilde støtte med min stemme, om jeg var hjemme. Men jeg har det imod det, at han er for smålig med pengene. Skal vi, med håb om at det er nogen nytte til, befæste, så må vi, som er så små, gjøre det af yderste evne og ikke knibe på millionerne, men kan det blive værre end intet. Der er det uhyggelige ved det hele, at en befæstet flådehavn, som er værdifuld for en stormagt, og som er sådan, at vi dog ikke kan forsvare den, mulig kan blive mere skæbnesvanger for os, end slet ingen.

Dette at vi skal forsvare den, indtil en anden stormagt kommer os til hjælp, er ikke noget meget stærkt seglgarn at hænge vort håb op i. Jeg tror, at en fæstning et andet sted på Sjælland, som så var gjort sådan, at den virkelig kunde forsvares, og hvorhen regningen og alt hvad der komme den ved og alle arsenaler o.s.v. blev anbragte, vilde være bedre; men det har jo "höjere" [?]

-4-

ved dets ulovlige fæstningsbyggeri ved København. Selv som det nu er, kunde jeg gå med til den store udgift det vilde være at indrette det sådan, og gjøre Kbh. til en åben by, men det vil der jo aldrig blive tale om, og af det der foreligger at tage standpunkt til, må dog vist regeringens forslag være det bedste. Til at standse fjenden et par dage duer det vel ligeså godt som den nuværende befæstning forbedret (udvidet), og så har det den fordel, at fjenden ikke kan lægge sig udenom og bombardere det meste af byen. Forøvrigt udvikles krigsmaskineriet jo med en sådan fart at befæstningen muligvis alligevel bliver betydningsløs inden den bliver færdig, men noget må der jo gjøres.

Så er der det, at Neergaard absolut gjør indtryk af at værre både en fornuftig, og en ærlig mand. Vi har først under Estrup levet under den brutale magt, og siden efter i uklare tilstande, ikke mindst efter at "venstre" kom til roret, så der blev meget vundet ved at Neergaard tog et bestemt standpunkt, derfor kan jeg have tillid til ham og selvfølgelig er jeg ikke den, som virkelig

-5-

kan bedømme hvad der bör gjøres, så tillid må der til, men den er Neergaard den første jeg kan give. Naturligvis er det heller ikke uden betydning for mig, at det nu viser sig, at en så vældig majoritet af

oficererne holder på Kbh's befæstning, men jeg kan ikke være med til at kalde den for "sagkundskaben", som de jo kalder sig selv. De er kun den halve sagkundskab, medens regering og forsvarskommission langt mere repræsenterer den hele. Hvis alle derfra var enige, så mener jeg sagen var klar. Da de ikke er det, må man slutte sig til den del, som man har mest tillid til. Det er kun sørgeligt, at Neergaard gav sig til at søge forlig med Christensen, derved forlod han sit gode klare standpunkt, men heldigvis strandede forliget. Ja godt ser det jo ikke ud, men jeg synes det ser bedre ud, end det har gjort al den tid, jeg har haft en smule mening om politik. Jeg har da håb om at der vil blive gjort det som ikke er al for langt fra det rette, og [?] fald

-6-

luftede jo godt ud.

Agnetes brev lå her, da vi kom tilbage fra rejsen. Det var da dejligt, at der kom brev fra Cathrine, og det glæder os at Peter ligger i Castellet og ikke i Nyborg, det bliver rart, igen a se jeres flok med de nykonfirmerede, det kan vel blive om en måneds tid. Jeg tænker, at vi tager det lidt med ro på hjemrejsen, der er jo ingen grund til at haste som på nedrejsen, og så er det vist sundere og vi kan få noget at se, men lidt dyrere bliver det jo. Hvis det ikke passer os at standse bde i Frankfurt og Cassel, så vælger jeg vist det sidste. Nu regner det, bare vi ikke skal have en regnvejrperiode, men barometeret står ganske godt. Her er så dejligt med blomstrende frugttræer.

Lev nu vel alle sammen

Farbror Niels.

-7-

Brev 42a

Torre Pellice 25.de april 1909

Kære Agnete! Ja nu har Niels skrevet saa langt og godt, synes jeg, at jeg næsten kan spare mine Kræfter til en anden Gang, men du skal blot have en Tak for dine Breve, de er altid kærkomne og du er saa god til at skrive. I lader jo til at have det saa godt med alle jeres rare Börn, og hvor kan det blive dejligt for dig at faa Eline og Georgia til Hjælp i Huset. Nu er altsaa Eline lige ved sin Examen og Morten Christian, mon han ikke ogsaa er nær ved en Examen, som maaske skal slutte hans Skolegang, det er jeg ikke klar paa. I Dag har vi faaet et dejlig Brev fra Norge, Ivar Mortensen læser ogsaa til Examen, som han skal tage den 20ende Juni og derpaa [?] Kald i Slotskirken, det er saa smukt og glædeligt. Niels tænker meget paa at göre en lille Tur derop til Sommer. – I hörte at vi har smölet med Svar, fordi

vi har været paa Rejse, en udmærket lille Rese, Vejret var saa smukt hele Tiden, Italienerne saa elskværdige og naturlige, vi saa kun et eneste Skavehoved i en Restauration; og Kunsten vi saa var til Glæde for os alle, mest jo for os store, jeg tror næsten den forskrækkede Hjalte ved sin Voldsomhed, som i Campo Santo i Pisa, og han fik hurtig for meget. Jeg var meget ængstelig ved at tage ham med, men det gik da godt. Drengen har det udmærket hos Bejtrups og skriver saa søde Breve til os. Hvor mon Viggos er bleven af vi kan forstaa at de maa have været i Genova omtrent samtidig med os og maaske i Pisa ogsaa. Tak Joakim for hans lille Bog om Java, den var saa fornøjelig at læse men endnu meget bedre var da Heftet om hans Far, den har jeg maaske heller aldrig takket for og dog var den os til saa umaadelig megen Glæde, maaske var min Glæde større fordi jeg nu en Gang har meget større Interesse for Mennesker end for Dyr og da især for Svigerfaderen. Kærlige Hilsner til eder alle. Din hengivne Ingeborg

Torre Pellice

25. 4. 09.

Kære Joakim:

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 19 Nr. 42

Tak for Jeres breve. Vi har været en
lille rige, og jeg nåede ikke af jeres svar.
Dig forinden, derfor er det blevet lidt
langtrukket derom. Ja endelig kom
vi da så vidt med børnene, at vi turde
rejse lidt fra dem, som vi så lang tid
tænkte på. Det var på slutningen ikke
Hjælt, men Elisa, som vi ikke var så
dristige ved at rejse fra, men hun blev
da helt flink, og så var Hjælt blevet
sådan borte, at vi vågede at tage ham
med. Vi mente også, at det var lidt
megt for Elsa, som jo dog ikke er så
gramme meget mere end et barn, at
have dem alle tre at over T. L., og så
havde vi jo selv Hjælt under øjnene.
Det gik også helt godt, og Drenge var im-
ponant og mandede sig. Vi sov en nat i Genua,
efter at have været der en eftermiddag. De
efter var vi tre dage i Pisa, hvor jeg ikke
heller har været før. Det var egentlig men-
ingen, at vi ville det Lucca, men der
var så dyrt i Pisa, at vi blev der istedet.
Når I og jeg går i Campo Santo eller kirken,

Da blev den unge siddende på skovstuen
maner i græsset og tegneren lød efter
Kerben og Tæret, omgivet af gadungene,
men, og vi så ham knæ, når han kom
for at få sit daglige arbejde. Vi var
nede i Trindskov. hvor han også var
nede, og det lykkedes os at få en drø-
dse at se, men rigtig nok på lang
afstand. Derfor var vi i Gårde og
Munkene, en nat højt stid.
Vi blev ved den unge Klokke på, hvad
jeg med i forrige Tænk, at vi blev
bort på et godt stid i vinter, for det
har vist ikke været stort mielden
de stider vi var, idetmindste er forrest
ihlue Længen fremme der end har, og
da har de Stengulen og ihlue Kalkuler,
me og vist mere blødt. Var det end
mange gang holdt her, da har vi dog
allid en varm stue. Nu er det dog
forrest og Gårde Kalkuler, og det er ud til
at bogen er opvokset ud på bjergtoppen
hvor bjergene for. Høsten er nu bje-
begyndt at komme frem, og Længen efter
dem. I år og dog er det første Kalkit
grønt, da de Længen også efter sol, Tiel
at male i.
X endda det er en nordisk.

Da spørger om min stilling til forvare.
Sagen. Det er ikke mindt at give faderen
besked i et brev, men det forudsætte
og for mig mest Tiltalende Standpunkt
af dem der er at vælge imellem, er Mør-
gaarden, som jeg ubetinget vilde stillet med
min stemme, om jeg var bjevar. Men
jeg har det imod det, at han er for
forrest med jagten. Ihl vi, med hende
om at det er nogen anden Tiel, bjevar, da
me vi, bjevar da den, og det af gamle
erme og ihlue Kalkuler på mellemlængden, eller
kan det blive varm med indet. Der er
det ubegribelig ved det hele, at en bjevar
flasken, som er varstid for en stue-
mest, og da er sådan, at vi dog ikke
kan forvare den, mulig kan blive mere
skæbnesvangre for os, end det ingen.
Dette at vi skal forvare den, indtil en
anden stue og Kalkuler er Tiel bjevar,
er ikke mindt meget stærkt udgaaet at
haver vist Kalkuler i år, hvor, at
en fastning af andet stid på Jylland,
som da var gjort, og at den varstid,
Kalkuler forvare, og bjevar bjevaringen og
alt hvad der kommer den stue og Kalkuler
stue og Kalkuler. Der er andre stue og Kalkuler
bjevar, men at har på bjevar bjevaringen.

ved det uholdige fæstningsbyggeri ved
Köbenhavn. Selv om det nu er, kunne
jeg gå ned til den store udgift det vil
være at indrette det sådan, og gøre
Hbh. Til en åben by, men det vil der
jo aldrig blive Tale om, og af det der
forligger at tage Standpunkt Til, må
dog int. regeringens forslag være det bedste.
Til at standse fjenden et par dage
dover det vil ligeså godt som den nu-
værende befæstning forbedret, og så vil
deres det den fordel, at fjenden ikke kan
lægge sig uden om og bombardere det
meste af byen. Forørigt udvikles hies
maskineriet jo med en sådan fart,
at befæstningens ^{muligvis} værdi vil blive betyde-
ningsløs inden den bliver færdig,
men noget må der jo gøres.
Så er det det, at Neergaard absolut gjør
indtryk af at være både en fornuftig, og en
ærlig mand. Vi har først under Estrup
levet under den brutale magt, og siden efter
i uklare Tilstande, ikke mindst efter at
Venstre kom Til rore, så der blev meget
vundet ved at Neergaard tog et bestemt Stand-
punkt, derfor kan jeg have Tillid Til ham,
og selvfølgelig er jeg ikke den, som virkelig

Kan bedømme hvad der bør gjøres, så
tillid om det Tid, men den er Nørgaard
den første jeg kan give. Naturligvis
er det heller ikke uden betydning for
mig, at det nu viser sig, at en så vældig
majoritet af officererne holder på Hærens
befæstning, men jeg kan ikke være
med Tid at kalde dem for "dagkunds-
skaben", som du jo kalder sig selv.
De er kun den halve dagkunds-kab,
~~men den mest~~ moderns regering og
forsvare kommissionen langt mere repræsen-
terer den hele. Hvis alle det fra var
enige, så kunne jeg sige var klar.
Da du ikke er det, må man slutte sig
til den del, som man har mest tillid
til. Det er kun sørgeligt, at Nørgaard
gav sig Tid at sige forlig med Christensen,
derved forlod han sit gode klare stand-
punkt, som heldigvis straks blev forliget.
Ja godt ser det jo ikke ud, men jeg
siges det ser bedre ud, end det har gjort
at din Tid. jeg har haft en grund mening
om politikk. Jeg har da lidt om at det
der vil blive gjort, det som ikke er at
for langt fra det rette, og Allens fald

lystede jo godt nok, men
Agnete blev L^e her, da vi kom tilbage
fra rejse. Det var da dejligt, at der kom
brev fra Agnete. Og det glæde os, at
Peter ligger i Christians og ikke i Næstved,
det bliver vist, igen at de jo skal
med de to nykonfirmerede, det kan
vel blive en en smule tid. Jeg
tanke, at vi tager det lidt mere
ro på hjemreisen, det er jo en grund
til at haste som på indvejen, og så er
det vist sundt, og vi kan jo vent at
de, men lidt dogten blive det jo. Min
det ikke person og, at staden. Gode i
Frankfurt og Canal, og valge jeg vist
det sidste. Nu regner det, bare vi ikke
skal have en rejseperiode, men bare
næsten står ganske godt. Der er så
dejligt med blomstrende frugttræer.
Så vi vil alle sammen.
Johann Niels.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 9 Nr. 429

Torn Feltens

26de April 1909

Hare Agnete! Ja nu har Niels
skrevet saa langt og godt, som jeg, at jeg
næsten kan gøre mine skrifter til en
anden gang, men du skal vist have en
Tak for mine Brev, da er altid kærkommen og
du er saa god til at skrive. Tak for det
at have det saa godt med alle jeres Brev,
og hvor kan det blive dejligt for dig at få
Ellen og Georgia til Hjælp i Haaret. Nu er
alligevel Ellen lige ved sin Examen og Morten
Christian, men kan ikke gøre det og har vist
en Examen, som maaske skal slutte hans
Skolegang, det er jeg ikke klar paa. I Dag
har vi faaet et dygtigt Brev fra Norge, Tor
Mortensen har været til Examen, som
han skal tage den 20de Juni og det paa
Ald i Statskirken, det er saa smukt
og gladeligt. Niels tænker meget paa at
føre en lille tur derop til Sommeren.
I håber at vi har smilet med
Tor, fordi vi har været paa Rejsen, en

admarktes lille Reise, Sydd var saa smukt hele Tiden, Salomon saa elskovslyst og naturligviis vi saa kun et smukt Skærskovs i en Distraction, og Stundene vi saa var tid Glæde for os alle, med jo for os store, jeg tror næsten den forskækkede Gælle ved sin Voldsomhed, som i Canopo Sento i Tise, og kan paa hurtig for mig. Jeg var meget angetelig ved at tage ham med, men det gik da godt. Frøken har det admarktes hos dyrtroets og skriver saa gode Brev til os. Hvor men Vigger er bluen af, vi kan forstaa at de maa have været i Canopo omtrins samtids med os og maahe i Tise og en Tak Salomon for hans lille Brev om Tase, den var saa fornøjelig at læse men endnu meget bedre var da Brevet om hans Tase, den har jeg maahe heller aldrig læst for og dog var den og til os umaaedelig myn Glæde, maahe har min Glæde obrove fordi jeg nu en Gang har meget store Interesse for Minne, ind for Sydd, da isar for Frøkenens. Næste Kellner til hær alle Den hengiven Engang.

Kan bedømme hvad der var spillet, da
Tilid om det Tid, men da er Mængden
den første jeg kan give. Naturligvis
er det heller ikke uden betydelig for-
nuet, at det var mig, at en så vigtig
majoritet af officerer holdt på Høsten
befordring, men jeg kan ikke være
med Tid at kalde dem for "sagstænd-
skaber", som de jo kaldte mig selv.
De er kun den halve ophængende,
men ~~ikke~~ medens regering og
forvarer kommissionen langt mere opmærksom
Tale den hele. Hvis alle det fra var
mange, så kunne jeg sige var klar.
Da de ikke er det, må man slutte sig
til den del, som man har mest Tilid
Tid. Det er kun sørgeligt, at Mængden
gav sig Tid at sige fulg. Christian
derud fortold ham sit gode klan stand-
punkt, men holdt sig stramt fortæjst.
Ja godt var det jo ikke ud, men jeg
siger det her uden ud, end det var godt
at den Tid, jeg har haft en smule mening
om politikk. Jeg har da lidt om at
der vil blive godt, det som ikke er at
for langt fra det rette, og alligevel